

Bet. o. Lovf. om Opr. af en alm. Alderdomsforsørgelseskasse.

sættes saa lavt, at Livrentens aarlige Beløb netop var lige tilstrækkelig til at flaffe det nødvendige Underhold for en Arbejder paa hans gamle Dage, hvorved tillige maatte tages Hensyn til, at de Fleste vilde være istand til at tjene Noget ved Siden af til Underholdet. Man antager, at et Beløb, der udgjorde f. Ex. 500 Kroner i Gjennemsnit aarlig for Mand og Kustru, vilde være tilstrækkeligt fra det 55de eller det 60de Aar, især naar Beløbet fordeltes saaledes, at det var stigende med Alderen, efterhaanden som Evnen til at erhverve formindskedes, og Trangten til Hjælp blev større.

En Hovedmangel ved en saadan Anstalt vilde det være, at Prisen paa en tilstrækkelig stor Alderdomsforsørgelse, selv naar de anførte Begunstigelser — fri Administration og en højere Rentefod end den nu anvendte — tages med i Betragtning, vilde blive saa høj, at det ikke kunde ventes, at de uheldigst Stillede blandt de arbejdende Klasser, navnlig de almindelige Landarbejdere, vilde benytte den i noget større Omfang. Denne Mangel kunde dog tilbørlig afhjælpes ved, at det Offentlige paa en eller anden Maade ydede Tilflugt til de Dypparinger, som gjordes af ubemidlede Personer i det Diemeb at anvende dem til Erhvervelse af en Alderdomsforsørgelse. Udsæen af saadanne Tilflugt vilde efter Flertallets Formenting ikke i og for sig være stridende mod Grundtanken i vor Stats- og Samfundsaadning, ligesom vi heller ikke nære Frygt for, at de finansielle Offre skulde vise sig at være uoverkommelige. Paa hvilken Maade man har tænkt sig, at saadanne Tilflugt kunde ydes, derom skal man nedenfor fremkomme med nogle Antydninger.

Udvalgets Flertal tror, at man bør komme til et saadant Tilflugtsystem til Selvhjælpen, men det anerkjender, at selv uden dette vilde en Statsanstalt for Alderdomsforsørgelse som den ovenfor antydede være en hensigtsmæssig Foranstaltning, thi dels vilde der til dens Oprettelse ikke knytte sig særlig store finansielle eller andre Betænklichkeiten, dels vilde den, selv om den stod alene, kunne medføre betydelige Goder for Befolkningen. Man kunde saaledes nære Haab om, at det ved dens Hjælp vilde blive muligt for ikke faa blandt den bedre stillede Del af Arbeidsklassen og den lavere Middelklasse at erhverve sig en passende Alderdomsforsørgelse, og derhos vilde det i mange Tilfælde være en Hjælp for de bestaaende Selvhjælpsforeninger, der virke for at flaffe deres Medlemmer en Alderdomsforsørgelse, om de kunde støtte sig til en saadan forholdsvis billig Centralanstalt. Noget Lignende vilde gjælde om de Kommuner, Aktiefelskaber og andre større Forretninger, som maatte ønske at flaffe deres Bestillingsmand eller Arbejdere en Forsørgelse paa deres gamle Dage. Endelig vilde det ogsaa være særdeles ønskeligt, hvis en saadan Alderdomsforsørgelseskasse kunde

bidrage til, at man paa Landet hyppigere end nu lod Kjøbet af en Livrente træde istedetfor den nu brugelige Afdrag, en Forsørgelsesmaade, der, som bekendt, medfører mange Ulemper.

At en saadan Alderdomsforsørgelses-Anstalt for en stor Del, maasse for den overveiende Del, som Samfundsklasser tilgode, som strengt taget ikke trænge til en saadan Hjælp, have vi ikke overset; men ligesom det hyppigt vilde være en ønskelig Betyggelse for Mange, selv blandt de mere velstaaende, at have sikret sig en saadan lille Nødhjælp for de gamle Dage, saaledes tro vi ogsaa, at det kunde være berettiget, om Staten i dette Diemeb underkastede sig moderate finansielle Offre; thi ligesom Afdgangen til at benytte Anstalten staar aaben for alle Statsborgere, saaledes vilde ogsaa den Udgift, som denne vilde paadrage Statskassen, gaa ud over alle Statsborgere i deres Egenkab af Statterdere.

— Hvad dernæst den anden Side af Spørgsmaalet angaar, hvilke Foranstaltninger der kunde træffes for at gjøre det muligt for den uheldigst stillede Del af Arbejderbefolkningen, der udgjør dennes store Masse, i noget betydeligere Omfang at benytte den omtalte Forsørgelsesanstalt, da har man ikke, allerede paa Grund af den forholdsvis korte Tid, der har været til Raadighed, kunnet gjøre dette til Gjenstand for en saadant indgaaende Overveelse, at man har set sig istand til at stille Forslag desangaaende. Da denne Side af Sagen imidlertid egentlig er Hovedpunktet i det Spørgsmaal, som det var Udvalgets Opgave at drøfte, saa har man ikke troet at kunne afgive en Betænkning, uden idetmindste at give nogle almindelige Antydninger af, hvorledes man har tænkt sig den ordnet, og man har desuden troet, at det ikke vilde være uden Betydning for Sagens senere Behandling, at der fremkom en Udtalelse om, i hvilken Retning Udvalgets Flertal har ment, at fortsatte Overveelser og Undersøgelser burde gaa.

Udvalgets Flertal har, som ovenfor omtalt, tænkt sig, at man kunde anvende en Art Tilflugtsystem — den samme Tanke som ogsaa er kommen frem i Lovforslaget (sef. dettes § 8). Uden at kunne tiltræde dette Forslag i dets Enkeltheder, tror Flertallet dog at kunne udtale, at det peger i den rigtige Retning, blandt Andet ogsaa deri, at det gaar ud paa, at saavel Kommunen som Staten skulde deltage i Udredelsen af Tilflugtene, og deri, at der er overladt Kommunen en overveiende Indflydelse paa og Kontrol med Udbelingen af Tilflugtene (sef. ogsaa Forslagets § 12). Flertallet nærer ivoigt Tvivl om, hvorvidt det ikke maatte være vigtigere, at Tilflugtene udrededes gennem en Institution som „de Fattiges Klasse“, hvilken da maatte underkastes en Omdannelse med dette for Die. Muligvis kunde det være rigtigst, at Tilflugtene ydedes ikke direkte til enkelte Personer, men, selvsølgelig under fornøden Garanti, til be-